

Plymouth, Pa. 13 Liepos.

Amerikos nativistai, o ypačingai Pensylvanijos valstijos, daro visokias užmacias ir apsunkinimus ateiviams, kad jie negalėtų pastoti ukėsais szios szalies ir neturėtų jokių tiesų, kad jie su jais galėtų daryti kas jiems pamėgsta, kaip tai padarė Lattimere. Jie gerai atjaučia ir žino, kad Pensylvanijos valstijai, o ypačingai tulūse pavietūse, yra labai daug ateivių, kurie susivieniję gali stengtis toms jų užmacioms ir jas atmesti — paszalinti. Dėlto jie turėdami savo rankose valdžia daro kas jiems pamėgsta, tai gi apsunkina ateiviams pastojimą ukėsais szios szalies. Musų žmonės gi nelabai užjaučia tai, visas jų rupestis yra tas, kad nedirba, negerą prezidentą iszrinko ir dėlto užėjo sunkus laikai. Bet visai netame yra brandūlys to viso. Pastojimas ukėsais musų žmonių yra labai svarbus daiktas, kurie atėjo ant visados czionai apsigyventi. Svarbiausiu daiktu yra balsavimas. Reikia pripažinti, kad musų žmonės toli nevisi supranta balsavimo naudą ir tai laiko už menką daiktą. Kiekvienas žmogus turi rupintis, kad prigulėti bent prie kokios szalies — vieszpatystės, ypačingai toks kurs apleido savo šalį — tėvynę ant visados ir tenai nustojo savo tiesų, dėlto turi rupintis apie igyjimą tiesų tos szalies, kurioje paskyrė apsigyventi, ir prieszingai, kurs apie tai nesirupina, nėra ukėsu jokios szalies, neturi tiesų kaip tos szalies gyventojas, negali balsuoti ir rinkti jokio urėdniako nei pats buti iszrinktu, negali gauti daleidimo (Pensylvanijai) nei laisnių (patento) karčiama arba krautuvę kokią uždėti, negali tikėtis pagalbos nū Suv. Valstijų konsulių iszkeliavus į kitą šalį ir t. t. Plonprotystė ir nesirupinimas

apie save iszsiimant ukėsiskas popieras atvedė mus prie to, kad pavietūse, gana per mus apgyventūse, turime labai mažai ukėsu, kurie savo balsavimu gali pakreipti visa reikalą į kitą pusę, iszrinkti savo tautietį ant bent kokio urėdo, palikdami vietą daug menkesniems bet gudresniems. Per tai musų vangumą ir nerupesti pastoti ukėsais, nustoja me politiskos įtekmės czionai, o pasekmės to privatiszkame gyvenime gana skaudžiai atsiliepia. Jeigu butų buvę ukėsais suszaudytieji Lattimere, nebutų buvę tosios skerdynės. Musų priešai žinodami gerai musų nerangumą ir matydami, kokią spēką mes turėtumėm, kad kiekvienas butume ukėsu, ypačingai musų, Luzernės, paviete padarė didžiausį apsunkinimą pastojimo ukėsu, sulaužydami net konstituciją.

Tiesos Suv. Valstijų reikalauja nū ateivio, norincio pastoti ukėsu, suprasti bent kiek konstituciją ir įstatymus szios szalies, ir 5 metus pragyventi pirm pastojimo ukėsu. 18 metų atėję nereikalauja laukti 5 metų, bet sulaukęs 21 meto turi tiesas kaipo czionai gimęs.

Pensylvanijai yra kitokios tiesos ir sudas nedūda ukėsystės popierų tokiam, kuris paskutiniūse 5 metųse tapo nubautas už dalyvavimą užimtūs susirinkimūse. Sudas turi persitikrinti, kad norintis pastoti ukėsu supranta kas tai yra konstitucija Suv. Valstijų ir koki jos vyriausi pamatai.

Luzernės paviete yra visai ypatiszkai įstatymai įvesti nū 27 Rugsėjo 1897, kur bus bene labiausiai apsunkintas iszsiėmimas ukėsystės popierų. Kiekviena peticija turi buti padūta per lojerį ir sūdėti kasztai isz kalno už priėmimą ir paliudijimą urėdinkų ir garsinimus laikraszczių, ar nėra kas prieszingų priėmimui tokio į ukėsystę, ir jei atsiras nors vienas, kuris priesztarus,

tokiam sudas jau neiszdūs popierų. Priegtam tokis aplikantas turi mokėti angliską kalbą ir žinoti konstitucija S. V. bei Pensylvanijos. Tai gi, jei mums ropėtu musų labas (abelnai visiems ateiviams), tai nesnaustume bet visi susivienyje lengvai paszalintume tokius begėdiszkus urėdinkus su jų iszmislytais įstatymais.

A. Kolesky (suambryta pavardė) isz Assumption, Ill. per „Lietuvą“ jieszkosi sav merginos arba ir našlės už paczią, bet kartu reikalauja, kad norinti už jo tekėti, mokėtu raszyti. Pagirtinas reikalavimas. Butų labai gerai, kad visi musų vyrai apsvesti ketindami, reikalautu nū savo numylėtinių neatbutino mokėjimo raszyti ir skaityti, ir nei vienas nevestu nemokanczios. Bet ir antraip: Kad nei viena mergina netekėtu už tokio vyro, kuris nemoka skaityti bei raszyti, ir tekėtu tikt tada, kada vienas arba antras bus iszsimoking. Tokis reikalavimas atnesztų ir musų žmonėms naudą, kuria kittaucziai seniai jau naudojami.

Skaitytojai, persikeldami į kitą vietą ir permaintydami adresą, visados, neatbutinai, turi padūti ir senąjį adresą, be kurio negalima daryti permainos.

Raszydami laiszkus į redakciją arba siusdami pinigus, visados uždėkite pilną savo adresą. Vienas skaitytojas isz Loudville, Mass. atsiuntė \$1,00 ant laikraszcziio, o nepadėjo nei savo vardo.

Patys budami kalti, kaltina paskui iszleistuvę, kad nesiunczia jam laikraszcziio.

Isz Lietuvos.

Užugūstis. (Vilniaus gub. Trakų pavieto.) Didelė nelaimė aplankė musų miestelį pamedėlyje 27 Balandžio, (9 Giegužio) kada daugumas gyven-

tojų, taip zydu kaip ir lietuvių buvo Stakliszkėse ant meturgio, tūmi laiku apie 9 valandą pirm pietų prasidėjo gaisras isz namų ukininko V. Buroko ir su smarkum greitumu platinosi po triobas, kurios buvo netoli viena nū kitos sustatytos. Prie platinimosi gaisro prisidėjo grazi giedra, kuri tą dieną vieszpatavo. 24 szejmynos liko be pastogės ir dūnos kasnio. Tame skaitliuje sudegė iszpitolė ir bažnyčia. Didumą papūsimų ir bažnytinių rubų, kaip tai: paveikslus szventųjų, stacijas, brostvininkų rubus kaip ir kuningo, kielikus, monstrancija, karunas ir liktarnas iszgelbėjo, relikvijos szventųjų, taip gi vargonai ir varpai, kurie sutirpo ir susiliejo į didelius kamūlius, liko ugnyje. Dažinoję žmonės kad dega, skubinosi su pagalba net isz Stakliszkių, bet su tuszczioms rankoms. Retai katrame kieme nematyti gale pirkezių (grinczių) prikaltas toblyeziukes ant katrų iszteplioja kopėczios, tai kibiras su statine arba nors kukis (prikis) su kirviu: tai yra ženklas, kad tų namų szejmininkas laike gaisro, gali sau arba susiedui greitai pributi ant pagalbos su savo įrankiu. Bet ar pribuvo į Užugūstį jų susiedai parapijonys su savo įrankiais, kada netikt jų brolių turtą, bet ir visos parapijos — bažnyczią — naikino ugnis? Kežnas atsakys, kurgi tu taip greit suspėsi; matoma kad tų kopėczzių, kibirų ir kukių ant lentų isztepliotų tikt ir pakanka, o kad pas katrą ir yra koks gelbėjimo įrankis, tai dažniausia sulužęs ir dar nežine kuriam kampe užmestas. Mat musų valdžia mažai apie mus rupinas, kas jai galvoj' ką lietuvių turtas zusta, ji pati kaip įmanydama nū jų vagia. Gerai butų, kad rastusi nors tokių ponų, kad nupirktų nors vieną czirszkynę parapijoi, tai gal rastusi ir

tarp lietuvių liūdnorių prie tos sargybos ir dūtų kelis rublius ant įtaisos apgynimo savo turto. Bažnyčia buvo medinė ir guntais dengta, dabar žalla muryti akmeninę, kurių gausiai toje apygardoje yra. Senoji bažnyčia buvo apsergėta tikt ant 6 tukstanczių rub. Szelpikų Uzugūsczio sudegusios bažnyczios gausiausiu pasirodė p. Žizniauskas, kuris žadās buti pundatorium bušenczios bažnyczios.

Augszt-Dvaris, bažnytkaimis, kuris į Uzugūsczio parapiją priguli, kuriame katalikų bažnyčia perversta ant pravoslavnos cerkvės, labai nori, kad busenti nauja Uzugūsczio bažnyčia taptu pas jūs ismuryta, ant ko ir Augsz-Dvario žydai prisideda dūdami ant bažnyczios 1000 rub. dėl pakėlimo savo pirklystės, bet užugūstiečiai ant to nepristoją atmesdami ir žydų auką, tarydami: kad jus norit tai statykites sau bažnyczią o ezia musų sentėvių aprinkta vieta ant bažnyczios, ezia turi ji ir buti.

Kuningas pėlaike miszių per 5 dienas kol neparsigabe no relikvijų ir kitų reikalinių daiktų isz Vilniaus. Dabar laiko miszias savo kambaryje kol bus pastatyta szėtra kurioje bus laikomos miszios kol pabaigs muryti bažnyczią. Medega bažnycziai jau užpirkta. Priežastis užgimimo gaisro, sako, buvo tokia. Vaikai minėto V. Buroko pasilikę vieni be prieziuros namūse, sumislino iszsikepti pautienės ir jiems bekepant užsidegė skauradoje tūkai, vaikai norėdami jūs užgesinti, iszneszė į priemėnę ir iszvertę norėjo užgesinti užmesdami ant ugnies kokių ten sziukszių, kuriais tiktai įkurė.

Aiszkus ir baugus tėvamš pamokslas, kad niekados nereik palikti savo vaikų be prieziuros vyresniųjų.

Dar apie Kalvių parapiją,

apie kurią jau buvo kelis kartus raszyta, paraszysiu dar ir dabar kelis zodzius apie ją. Kaip jau žinoma, kad Kalvių kuningą J. Szoparą lenkai ir Ivasiszka valdzia už lietuviszta tikt, iszkelė tolymon szalyn, o į Kalvius atsiuntė K. Skruzdzį, kuris netaip nemoka lietuviszkos kalbos kaip kad jos neapkenczia. Isz karto, kaip tikt atėjo, pradėjo lenkiszkus pamokslus sakyti, lietuviai smarkiai priesz jį už tai sukilo, pradėjo jo pamokslų neklausyti, laike pamokslų bėgo isz bažnyczios, nes jo pamokslai buvo tikt vien niekinimai lietuvių, kurie reikalavo pamokslų savo kalboje. Isz karto daugelis reikalavo, kad vyskupas jį iszkelty, o sugražytu kuningą pirmiaus bavusį, kurį taip netisingai kas žin kur iszgabeno; vienok jų reikalavimai likosi atmesti link sugražinimo kuningo J. Szoparo, iszreikalavo tikt, kad dabar ir Skruzdis po lenkiszko sako lietuviszka pamokslą, pirm kurio lietuviai turi laukti kol pasakys keliems lenkams o tada gali iszgiršti savo kalboje. Tai tau teisybė bažnyczoje! Daugumas tam priesztarauja ir reikalauja, kad pirmiau sakytu lietuviams pamokslą, kurių szimteriopai yra daugiaus, negu lenkų. Lengvaproczius kuningas ir lenkai girdo alumi kad jie liet. pamokslo pirm lenkiszko nereikalauję. Nuperka tokiems ir degtinės dar. Skruzdis davė įstatymą, kad vieną nedėlę giedoti, razanczių ir giesmes lenkiszka, o kitą lietuviszka. Lietuviai pasiremdami, kad jų nedėldienis, pradėjo giedoti, bet kuningas tūm kartu klausydamas iszpažinties, lietuvis iszvižo isz bažnyczios o neesant lenkų, patsai prašinėjo kad kas lenkiszka giedotu.

Dėl palikimo kun. Skruzdzio Kalviūse prisidėjo ir Jezno parapijonai sziaurinės dalies. Mat pone Orvydienė

apmascziusi tą dalyką surėdė isz virszaus. Ji gundė žmones, kad praszytu vyskupo, idant Skruzdzį perkeltu isz Kalvių į Jezną, ir tūmi jie iszreiszkė vyskupui jo gerumą. Navat niai iszrodo toji p. Orvydienė, ji visokiais budais verczia lietuviszta į lenkus, dalina dykai lenkiszkas knygetes ir laikraszezius lietuviams, nors tos knygos ant jų didelės įpauodos nepadaro.

Ji yra naszlė ir bevaikė, pardavinėja savo žemę, matydama kad lietuvių neįveiks sulenkinti, nors ant savo žemės geidžia palikti žymes lenkystės versdama vardus lietuviszkus ant lenkiszkų, ir taip: savo dvarelį, kuris vadinasi „Karvakalnių“, perkriksztijo ant lenkiszko „Babi-Gura“ o palivarką, kuris vadinosi „Ragauckiszke“ gavo varda „Oazy“. Rodosi kad mus garbės verta poniutė, musų tėvėnėje gyvendama, dėl musų geroro ir darbūtisi turėtu o nelenkintu mus.

Antanas Litostauckas uvertingų tėvų sunus, isz kaimo Budos, Jezno parapijos, prasztas siuvėjas (kriauczius) savo darbsztumu dasidirbo į pinigus jau, už kuriūs nusipirko Kalviūse namus, nū žinomo storagerklio lenko, K. Kilinko, kuris pirm užvedimo monopolio gyveno isz pardavimo degtinės ir prigaudinėjo svieta kaip kokis žydas. Jis tai buvo mėginęs pirkti netikrus pinigūs ir buvo apie tai raszyta „Ukininke“. Litostauckas savo namūse keta įtaisyti krautuę. Dieve jam padėk tame darbe.

Jezne (Trakų pav.) nedėlioje, 25 Balandzio, buvojo atlaidai szv. Morkaus žvangelisto. Žmonės toje dienoje buvo pasirėdę grāzesneis rubais negu paprastame nedėldienyje, mat atlaidas, užvis labiausiai buvo pasipūszę mergaitės, kožna viena buvo su gražia skare-

le, ir pirka jakute. Sunkiai joms vienok tie parėdai atsieina, nes ne kokfos bajorės, tikt prastos lietuvaitės, dažnai namieje nēr kas ir kairėn paimti, kaip žmonės sako, vienok szilkinė skarelė ir pirka jakutė pas motinos dukrelę vis randa; dėl jų parėdų neuzsistovi tankiai po visztoms nei padėliai dėl jų grazių skarelių ir kitų mergaiczių papūszalų neskaitant visaip margų vilnūnių ir isz medvilnės austų sejonų. Bet paziurekime kaip anos parėdus sergsti. Po miszparų ilgai stebėjosi į maskolius, kurių buvo pilnas miestelis, mat jie ējo isz Kau-no į Varieną ant mustro, o paskui pradėjo szokti su maskoleis ant rinkos nepaisydamos, kad ir dulka kaip isz pezcziaus. Gėda padorioms mergiotėms szokti su maskoliais o antra vėl yra nūdėmė, jug atėjote pasimelsti Dievui už visą perleistą sąuvaite. Padūcziau vardus ir pravardes tų mergioecių, bet turiu viltį, kad dažinojė szitą papeikimą liausis nū szitokių darbų. Neklausykit sesutės ką maskoliai griežia o koki klumpiai szoka, tegul jie sau szoka (Klumpius yra žinomas kaipo beprotis visam Jezno valszeiui).

Liponijų kaime (Jezno val.) pasidalino Geicziunas su savo sunumi turtą, bet sunus tėvą labai nuskriaudė ant viso ko. Matyt tėvas buvo niszmanėlis, kad davėsi save nuskriausti, o beprotis, kad jis visaip sunų keikė. 16 dieną Balandzio sunus pirmą kartą iszėjo arti, ir užėjęs perkunas užmūszė kartu žmogų ir arklį. Dabar žmonės turi ką pliaukszti, sakydami; kad Geicziunas savo sunų prakeikė, nes tą dieną keikiant sakė: „kad tave pirmas perkunas užmūsztu“. Bet perkunas ne tikt prakeiktą sunų muszė bet ir nekaltą arklį. Punioje užmūszė kerdzių, du piemenis ir septynes aveles, kurios visai nieko, nekaltos

buvo. Uzgirėlių kaime perkunas sudegino grinczia ir apsvaigino moteriszke.

„Sausas Kovas, szlapes Mojus — Bus javelei kaipo gojus“. Pas mus, Lietuvoj, užstojas Gieguzis szlapes yra, lietus dažnai palaisto, bet javelei nelabai panaszus į gojų, daiktai suvis menki, o daiktai tai ir ledai pamuszė.

Rugiai ir avizos pakilo prekeje didei ir mokejo po 1 r. už pudą. Pas mus javai nelabai gražus, tai ukininkai turtingesni prisilaiko su pardavimu, o į Maskolija didei reikalauja, nes ten badas sziose gub.: Orlovo, Tambovo, Riazaniaus, Voronezo, Tulos, Kursko, Kalugos ir Stavropol'sko nes praėjusieje metai buvo nederlingi. *J. St.....s.*

Kiekvienas taip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tabakulingianšos gydy. los szio anžiaus lezradimise, turi gardų smoką, gydo lagadei ir tkrai inkstus, kepenis, pliva ir cysyja visą sistemą, prasalina perzallima, gydy galvos skaudėjimą, dragy ir užkietėjimą vidurių.
Pirk dėliutę C. C. C. szlaidien. 10, 25, 50 centų. Randaš visose aptekose ir iszgydymą gvarantija.

Isz Kitur.

Karė tarp Amerikos ir Ispanijos. Pasekmingai sumuszus ispanų laivynę ir paėmus admirolą Cerverą su 1300 jurininkų į nelaisvę, amerikoniai pareikalavo pasidavimo miesto Santiago. Virszininkas atsakė, kad miestą atidūšęs, bet amerikoniai su visa garbe turį praleisti visą ispaniszka kariauną isz miesto savais keliais eiti. Amerikoniai, zinoma, ant to nepristojo ir padidine savo pajiegas dar su 8000 kareivių apstojo miestą isz visų pusių, kad sumuszti arba pagauti ispanų kariauną, bet ne praleisti. Amerikoniai isz pradžių buvo davę 24 valandas laiko žmonių prasikraustymui isz miesto, bet vėliaus taji pailgino ant kelių dienų, kad žmonės galėtu ir daugiau savo daiktų iszsigabenti. Amerikoniai daleido angliszkiems ir Austrijos laivams įplaukti į

ūstą ir paimti savo žmones. Svetimszalių Santiagoje esant į 31,000. Pasiuntiniai svetimų vieszpatysezių pareikalavo nū amerikonų, kad jie turi paimti į savo apsarą visus svetimszalius, kurie karės dēlei nustojo viso savo užsilaikymo.

Amerikonų pajiegos buvusisė musziūse prie Santiago yra' prazudę 289 kareivius. Uzmuszti yra 23 opicierai ir 208 kareiviai; suzeistų yra 50 opicierų ir 1,203 kareiviai, prapūlę yra 81 kareivis. Suzeistų ir uzmusztių skaitlius isznesza 1,595. Ispanų yra daug dangiaus prazūvusių, bet tikro skaitliaus negalima zinoti. Miesto apginėjas, genarolas Linares, tapo sunkiai suzeistas o kitas genarolas nū suzeidimo numirė. Ispanų kareivių visa narsa yra prazūvusi dēlei tokių nūkriczių ir nepasisekimų. Santiagos arci-vyskupas patarė komendantui, kad pasidātu amerikonomams, nežudydamas žmonių bei užlaikydamas miestą nū sugriovimo. Komendantas vienok atmetė arci-vyskupo užmanymą.

Kubiečiai atsisakė nū darbo, kurį jiems paliepė amerikonzski virszininkai prie taisyymo kelio dēl gabenimo maisto ir ginklų nū laivų į abazą. Kubiečiai teisinosi, tūmi, kad jie yra kareiviai o ne dienos darbininkai. Amerikoniai sulaikė jiems visokią paszalpą, laukdami patarimo isz Washington'o, ir atskyrė jūš nū amerikonų. Toks kubiečių pasielgimas sukirszines amerikonus.

Isz sugautųjų ispanų 400 subugdė ant kanūlinio laivo „Harward“ po sargyba 50 amerikonų. Ispanai nebuvo gerai nuginklūti ir vidurnaktyje užsimanė iszsiveržti isz amerikonų rankų. Turėdami keletą szaudyklių, mėgino pasidaryt, sau kelią ant laivo virszaus ir nusileidus paskui žemyn, eiti savo keliu. Ame-

rikoniai tai patemyję pradėjo į lendanczius augsztyų szauti, kurių 6 uzmuszė o 15 suzeidė ir tūmi jūš nuramino.

Amerikoniai susigavę ispanų visokio menciaus iszsimainė savūsius, kuriūs ispanai buvo sugavę, kaip anie nuskandino anglinį laivą „Merrimac“ su smaugoje Santagos ūsto. Už laivo vyresnyjį Hobson'ą davė vieną ispaniszka apiciera tiktai, o už kitus 7 kareivius, tai po du ispanus.

Amerikoniai pasakoja, kad į jų abazą atėję tulas skaitlius kareivių ir apicierų pasidavė amerikonomams, matydami gerai savo ateitę, kad neatsilaikys prieš amerikonų pajiegas ir gali greicziaus galą gauti. Iszmaintytieje ispanai pasakoja savo draugkareiviams, kad jiems smerikonų rankose kalėti daug geriaus buvo negu jų abaze, kur yra didžiausia stoka maisto. Santiago's apginėjas, gen. Linares, neturijs maisto, jie pasakoja, ir trumpiausiam laike turėšes pasidūti, nes nieku budu negalėšes atsilaikyti prieš amerikonų pajiegas, kurios kas kartas pasididina. Pasiuntiniai svetimųjų vieszpatysezių lygiai tvirtina, kad miesto bombardūti nėra reikalo, nes nū to nukentės tiktai nekalti žmonės ir bus supustijimas jų savasties.

Amerikoniai sugavo vėlei du ispaniszku laivu, kurie tykojo persigriebti per bliokadą prie Kubos su maistu ir karės reikmenimis. Abudu pavarė į Key West, Fla. Amerikos 3 laivai užtiko ispaniszka laivą „Alphonso XII“ netoli Havanaš, užvijo ant seklumos ir visatinai jį sunaikino. Ispaniszki kareiviai szoko nū laivo į vandenį ir plaukė kraszto link gelbėdami savo gyvaszcius.

Tulos vieszpatystės rodyja Ispanijai nusilenkti prieš Ameriką ir lugoti pakajaus. Bet pirmsėdis ministru, Sagas-

ta, ir karės virszininkai Kuboje nieko apie tai nemori girdėti. Jie, sako, nepasidūšę, kol puls paskutinis kareivis ir bus iszszautas paskutinis szuvis. Amerikoniai rods czėdyja gyvaszcius vienų ir kitų kiek galėdami, bet ispanai ant to nežiuri. Amerikoniai suko apie Santiago, tikėdamiesi be didelio kraujo praliejimo apimti, bet visos amerikonų padūtos sanlygos likosi atmetos ir po keletos dienų atsilsio ir apsikapėjimų, musziš prasidėjo isz naujo. Dabar prezidentas paliepė nieko nežiurint apsupti ir pulti ant Santiagos isz visų pusių, nors reikėtu tenai ir 225,000 kariaunos, tai gi visos, kiek amerikoniai mislyjo užteksę iszvyti ispanus. Nedėlioje, po pietų pusiau penktą valandą prasidėjo bombardavojimas Santiagos. Amerikoniai turi 84 kanūles ant sausumos, kuriomis griaus tvirtynes, priegtam turi keletą dinamitinių kanūlių, kurių kulkos turi po 20 svarų. Tosios dinamitinės kanūlės gali viską sulyginti su žeme. Amerikos laivynė lygiai bombardūs nū vandens. Laivynė mes į miestą po vieną granotą kas 5 minutes, jei nebutu gana, tai kas dvi minutes. Amerikos laivynė ir žemės kariauna susivienyję mislyja priversti ispanus pasidūti arba sugriauti miestą.

Ispanai buvo pasiuntę į Pilipinus likusę savo laivynę su 4000 kareivių. Amerikoniai tai patyrę nutarė siųsti į Ispanijos pakraszcius 6 kariszkus laivus ir užimti kanariszkas salas bei Ispanijos valdybas Aprikoje. Ispanija matydama, kad cziā nejuikai, szoko drutinti pakraszcius, ūstūs iszklojo su minomis ir jau pervaziavusę per Suezio kanalą laivynę sugrazino atgal, apgynimui paczios Ispanijos. Sumuszimas ispaniszkos laivynės Santiagoje ir pasirūszimas pagauti arba paskandyti plaukenčią į Pilipi-

mus, sukėlė Ispanijai didelį sumisžimą. Žmonės pradėjo reikalauti, kad Ispanija taikintusi su Amerika ir sustabdytų karę, nes jos nepergalės, be kitų pagelbos, kurios davana tikėjosi. Amerika ant susitaikymo su Ispanija padavė sanlygas šziokias: Kuba turi būti laisva, ir kol visas rėdas susitaisys, bus po Amerikos užveizda, salą Porto Rico paima Amerika už kasztus, kadangi Ispanija neįstengs užmokėti 240 milijonų, Marjanizkos salos liks Amerikai, kadangi tenai yra reikalinga anglių stacija, Pilipinų salos bus protekcijai Amerikos, Vokietijos, Anglijos, Prancuzijos ir Maskolijos ir Ispanija turi dėti vietą anglių gūliui ant Kanarizskų salų. Ispanija-gi padūda sanlygas kitokias, ant kurių Amerika netinka vėlei. Europos laikraszcziai ragina Ispaniją, kad taikintusi su Amerika, kol dar galima su mažesneis kasztais apsieiti, kurie su kiekviena diena kyla ir kūmi toliaus, tūmi sunkiaus tas viskas atsilieps ant paczių Ispanijos virstininkų.

Ant Pilipinų didelio muszibent iki sziolei dar nebuvo. Atplaukus amerikonzskai kariaunai, pasitraukė isz ūstō visi karizski laivai Europos ir Azijos vieszpatyszczių. Genarolas Monet su 800 kareivių pasidavė Aguinaldūi ir patsai su gen-gub. szeimyna persirėdęs į moterizskus rubus su laiveliu pabėgo. Aguinaldas apiszaukęs Pilipinų prezidentu 1 d. Liepos. Aguinaldas jau turis 50 kanūliū o amerikonzai turi 60 ir kaip tikt nugabens jas prie Manilos, tai pradės bombardūti citadelę. Aguinaldas apgarsinęs, kad visų gyventojų gyvastis ir turtas bus apsaugojami, nes ispanų pajėgos yra tikt citadelėje. Maisztininkai yra atėmę nū ispanų kelis mažesnius miestelius. Ispanizskas konsulis isz

Hong Kong (Kinūse) pranešza, kad maisztininkai priesz amerikonzus šukilę ir nereikalauję jų pagelbos. Admiralas Dewey ketas laikytis nūszaliai, kol atplauks antra ekspedicija ir genarolas Meritt. Kiek tame tiesos, nežine, bet ispanai taip skelbia.

Amerikos prezidentas Mc Kinley iszleido proklamaciją, kviesdamas visus žmones padėkavoti Dievui už suteiktas pergales taip ant jurių, kaip ir ant žemės. Nedėlioje, 10-tą Liepos, buvo visose bažnyčiose ant prezidento intencijos maldos. Kardinolas Gibbons vėl paliepė ateinancioje nedėlioje visiems katalikams poszventimui atgiedoti „Te Deum laudamus“ su lygia padėkavone už pergalę ir atgiedoti litaniją prie Vieszpaties Jėzaus dėl įgyjimo greitesnio pakajaus.

Gen-gub. Blanco paliepė visiems katalikams ant Kubos pasimelsti už nužudytūsius savo kareivius ir praszyti Dievo padėjimo pergalėti amerikonzus. Havanaš gubernatorius buvo iszleidęs paliepinimą, kad parengti koncertus ir teatrus, ant naudos badūliū. Gen-gub. atmetė gubernatoriūsz užmanymą, paliepė nekelti jokių linksmybių toje dienoje o tikt melstisi. Ar maldos nuramdys iszbadėjusius, tai kitas klausimas.

Popieziūs yra didei sujūdęs isz amerikonzų pergalės. Prancuzijos laikraszcziai pranešza, kad popieziūsz dvasė yra dėl to apsilpusi, kaip iszgirdo amerikonzų pergalę prie Santiagos. Nors popieziūs laimino ispanus, bet amerikonzų kulku tasai palaiminimas neatlaikė.

Pietinė Amerika. S. Valsztių valdzia pranešzė, kad Montvideo (vyriausis miestas Uruguay) kariauna sukilo priesz savo valdzia ir buvo smarkus susimuszimas tarp kariaunos ir gyventojų, kurie

stoję už valdzios pusę. Karizskas apgulimas esasz apszauktas. Gyventojai tapo paszaukti prie ginklų priesz kareivius.

Vokietija. Lenkai buvo užmanę suszaukti į Poznanių lenkizskų daktarų susirinkimą. Valdzia tai patyrusi užgynė atvaziūti lenkizskiems daktarims isz Maskolijos ir Galicijos. Daleido susirinkti tikt Vokietijai gyvenantiems. Lenkai taji susivaziavimą perkėlė į Krokavą. Vokietijos valdzia bijosi lenkų, kad tiejie susivaziavę nesutartu apversti jų faerlandą.

Azija. Maskolijos pasiuntins Kinūse, apreiszskė kinų valdziai, kad Maskolija paima provinciją Ili kaipo atlyginimą už suteikimą koncepcijos anglams iszvedime gelzkelio sziaurinėje dalyje Kinų. Ypatinga Maskolijos politika.

Provincijai Kwangsi maisztai pakilę ir maisztininkai visur sumuszę valdzios pajėgas. Anglijos pasiuntinys Kantone pareikalavo karizskų laivų, nes maisztininkai artinasi ir prie tojo miesto.

Aprika. Kongo vieszpatytės gyventojai užpūlė ant belgizskos ekspedicijos ir 31 kareivį su apicieru nužudę.

Du milijonu ant metu.

Kadangi žmonės per a. pabando ir vėl perkas tai patiktina, kad jie yra užganėdinti. Žmonės Savienytose Valstijose dabar perka CASCARETS CANDY CATHARTIC mažiausia du milijonai dūzuczių ant metu, be abejonės bus trys milijonai priesz naujus metus. Tai roszkia, kad CASCARETS yra labai gera gydikli dėl czystyji- mo žmogaus kraujo ir suregulavojimo vidurių. Visose aptiekose 10c., 25c. ir 50c. už dėzūtę, nes tai gvarantavojama.

Dalis darbu

— *Oshkosh, Wis.* Kariauna paszaukta isz Milwaukee's nuramdymui straikierių, tapo atszaukta atgal, bet szerifas su 300 pasamdytų valkatų ir vyresnysis policijos su 50 poliėjantų sergsti pabirkus. McMillano pabirkas dirba jau ir turi gana žmonių, kapitalis-

tai susitaikė su straikieriais. Bet kiti pabirkų savininkai nenori taikintis su darbininkais. Grdima, kad jie keta savo pabirkus visai uždaryti kol darbininkai nepristos ant padūtų sanlygų per darbdaivius, tai-gi kol nepasidės jų malonei. Kaltybę, už sukėlimą straiško, pabirkantai meta ant lenkų ir czekų, ir keta nei vieno nepriimti į darbą. Isz szalies grdima, kad tarp straikierių nebuvo nei 20 czekų su lenkais. Straikieriai laikė 6 savvaiczių laiko prazudę \$120,000 algose, pabirkantų nūtrošos dar didesnės, nes per dieną iszdirbdavo rėmų ir tt. ant \$15,000, ir laike szeszzių savvaiczių apturėjo iszkados ant \$630,000.

— *Colinsville, Ill.* Plytiniukas Robert Eads buvo atėjęs ant susirinkimo plytninkų Glen Carbon plytyneczioje, kur ketino sutverti uniją. Tam iszrinko pasiuntinius, kad jie apreiksztu plytyneczios savininkams apie darbininkų nutarimą. Į pasiuntinius tapo iszrinktais Eads ir Milleris, kuriems atėjus pas darbdaivius, susibarė. Darbavedis Thompson pagriebęs szaudyklę Eadą perszovė o Millerį sužeidė. Galvazudį niekas neaszztūja, kuris du darbininku užszovęs laisvas yra. Tikrai laisva szalis.

— *Harrisburg, Pa.* Gelezies liejinyczia Paxton, sudegė iki pamatų. Iszkada skaitosi ant \$100,000. Daugelis darbininkų neteko darbo.

— *West Newton, Pa.* Vietinėse gelezies liejinycziose darbai eina pusėtinais ir tikima, kad dirbs per visą vasarą, nes savininkai turi gana apstelvimų.

— *Adams, Mass.* Verpimo ir audimo pabirkūse darbininkai vos iszminta, o darbdaiviai numaziūo jiems algas ant 10% dar.

— *Dresden, Ohio.* Czionai statys didelę geležies liejynę. Žemė jau nupirka ir trumpiausiam laike pradės statyti. Pabaigus, daugis darbininkų gaus darbą.

— *Ford City, Pa.* Vietinėse stiklų liejynose darbas eina gerai ir pakaktinai jo yra, kur galima greitai gauti darbą, bet ir apleisti jį reikė delei nepakeliamo karsczio. Kas negali karsztyje dirbti ir nenori trumpame laike sveikata prazudyti, te nekeliauja tenai jieszkoti darbo.

— *Saltsburg, Pa.* Vietinėse galvanizavimo pabrukose dirba diena ir nakezia, ir tikisi, kad darbas tesis per visą vasarą.

— *Frankton, Ind.* Vietinės geležies liejynės veik sustos delei tulų pataisymų, kas truks visą metą. Daugelis darbininkų neteks darbo.

— *Marion, Ind.* Vietinė geležies liejynė Malleable Iron Works tūjaus pradės dirbti, kur daugelis darbininkų gaus darbą.

— *Sharon, Pa.* American Steel Casting Co. stato naują liejynę, kuri veikia bus gatava ir pradės dirbti.

— *Denver, Colo.* Visos valstijos kalnakasiam gresia didelis pojus, kadan gi anglių baronai keta parsigabenti visus jūdūsius darbininkus. Jei kapitalistai panorės savo užmanymą iszpildyti, tai turės kilti baisi kova.

— *Leon, Iowa.* Apie szią apielinkę atrado didelius anglių plotus 6 pėdų storio, kas iszszaukė didelį subruzdima, kada tie plotai priguli farmieriams, kurie isz karto tapo anglių baronais.

— *Maynard, Ohio.* Vietinėse apielinkėse per sanvaite dirba vos 3 dienas ir tai nepilną laiką. Kalnakasiai neuždirba nei ant pramitimo. Liudni dalykai, kad beszirdžiai kapitalistai, kaip vargina skurdžius darbininkus.

— *Hillsboro, Ill.* Czionai bene iszkils straikas tarpe kalnakasių, dėl to niekas tē nekeliauja darbo jieszkoti. Kasyklų savininkai nori numazinti algas.

— *Eastbank, W. Va.* Czionai susitarė visi unijonistai neimti anglių isz visos vakarinės Virginijos, dėl to, kad anglių savininkai nenori mokėti algų pagal unijos įstatymus. Unijonistai kalbina visus žmones, kad niekas tujų anglių nepirktu, kol kapitalistai nemokės algas pagal unijos įstatus.

— *Plymouth, Pa.* Vietiniai brėkerei Birželio mėnesyje iszdirbo tiek: D. & H. N. 2, 13 dienų ir 1 valandą; N. 3, 10 dienų ir pusdeszimos valandos; N. 4, 13 dienų ir 9 valandas; N. 5, 15 dienų ir 1 valandą; N. 6, 14 dienų ir 8 valandas; L. & W. B. Coal Co. N. 11, nieko nedirbo; Anodija, 7 dienas ir 9 valandas; Washington'as, 5 dienas ir 6 valandas; Parish, 12 dienų ir pustreczios valandos; Dodson Plymouth Coal Co. N. 12, 19 dienų ir 8 valandas; Buttonwood (uz upės), 8 dienas ir 5 valandas; Woodward, 16 dienų ir 4 valandas; Avondale 16 dienų.

Isz Amerikos.

B a i s i n e l a i m e .

Ketvirtą Liepos, kada amerikoniai rykavo isz metinių sukaktuvių nepriegulmystės, daugelis paczių amerikonių, prancuzų ir kitų rado grabą jurių dugne. Prancuziskas garlaivis „La Bourgogne“ 4

Liepos iszplaukė isz New York'o į Havre (Prancuzijai) su 483 keleiviais tarp kurių buvo 233 jurininkai. Nuplaukęs apie 60 jurmylių pro pietinį ragą Naujos Skotijos, arti salos Sable, 5-toi valandai isz ryto, tirsztose miglose susimuszė su anglizku žėgliniu laivu „Cromartyshire“, kuris su savo pirmagaliu daužė į patį vidurį „La Bourgogne“ ir perpuszė szoną bei sugadino maszinerijas. „La Bourgogne“ nuskendo į 20 minutų. Isz 716 žmonių iszsigelbėjo tik 163, tarp kurių, iszsigelbėjusių, buvo 110 jurininkų, o keleivių tik 53. 553 žmonės nuskendo. Prie gelbėjimo buvo beprotizka kova, vieni kitus, o ypatingai jurininkai, stumė, į vandenį, badėsi peiliais, ir muszė kūmi galėjo, kad nesikabintu prie nuleistų laivų. Moters ir vaikai buvo be jokios meilės muszami ir skaudinami. Isz didelio skaitliaus vaikų ir moterių, tikt viena moterizskė iszsigelbėjo, vaiku gi nei vieno. Tame sumiszime kiekvienas rupinosi tiktai savo gyvastį gelbėti. Į keletą laivų buvo sulipę keleiviai, bet tujų niekas neatliū savo nū skęstanczio garlaivio ir taip galėdami iszsigelbėti, o nemo-kėdami atsiliūsi, nuskendo. „Cromartyshire“ taip gi susidaužė smarkiai, bet ne paoin-gai ir pasitaisę kiek, leidosi jurininkai su laivais gelbėti plukojanczius su medgaliais ir keleis laivukais keleivius. Tre-czioje valandoje po pietų užtropijo jūs garlaivis „Grecian“ ir nuvilko į Halifax'ą. Ant nuskendusio laivo keliavo daugelis turtingų amerikonių į Prancuziją ant praleidimo vasaros. Isz pirmos ir antros kliasos, turtingųjų, nei vienas neiszsigelbėjo. Nuskendesis garlaivis prigulėjo prie geriausių garlaivių ir kasztavo vieną milijoną ir 775,000 dol. Pabudavotas 1886 metų. — Szis atsitikimas yra lygus susimu-

szimui „Elbės“ 1895 m., kur nuskendo 335 keleiviai.

G a r l a i v i s n u s k e n d o .

Beverly, Mass. 5-tą Liepos plaukė garlaivis „Surf City“ isz Salem Willows į Beverly ir 6-toi valandai vakare tapo pagautas audros ir apverstas. Ant garlaivio buvo 60 žmonių, isz kurių 20 prigėrė. 6 lavonus audra iszmetė ant kranto.

M e i l e a m e r i k o - n i s z k ū m e r g i n ū a n t k a r e i v i s z k ū k n y p k i ū .

Jannos amerikietės kaip galėdamos renka kareivizkus knypkius. Jeigu negal iszpraszyti arba laisvai gauti, perka nū kareivių už „pabū-eziavimą“ arba prisitaikę isz netyczių iszpjaunja. Amerikonių abaze, Chickamauga, viena mergina taikėsi su asztriu peiliu prie kareivio knypkių. Kareivis tūmi tarpu pakreipė ranką ir mergina perpjovė taję iki kaului padarydama didelę žaizdą. Daktarai vos užlaikė kraują, nes didėsės gyslos buvo perpjautos.

B a i s i ž u d y s t a .

Jackson, Mo. 19 metų bernas, John Headrick, užszovė farmerį Sails ir jo paczią už tai, kad jį pavarė nū darbo. Bernas szovė į farmerį keturis sykius, ir kada atbėgo jo pati, ir pūlusi ant lavono meldė melaszirdystės, bernas szovė ir į ją mirtinai suzeisdamas o paskiaus perpjovė gerklę. Tą atlikęs privertė užmusztujų dukterį, kad iszplautu isz jo rubų kraujo plėmus ir kada toji iszplovė, jisai pabėgo. Szerifas ir aplinkiniai farmieriai iszėjo jo gaudyti ir suradę be abejonės sudegins galvažudį.

A p i p l e s z e t r u k i .

Isz Dallas, Texas iszėjo trukis į vakarus ir tarpe upių Colorado ir Pecos 6 plėszikai su liczynomis su raudonu veluku susistabdė trukį, su szaudyk-

lėmis privertė tarnus ekspresinį vagoną nuvaryti ant szalių rėlių, kur jį su dinamitu sudraskė, paskaus suardė ir kasą kurioje buvo \$50,000, kuriūs paėmę pajogo savo keili. Kompanija „Texas & Pacific“ paskyrė už kozną plėšiką po \$250 jei jūs kas sugautu.

Milžiniškas geležies susivienijimas.

Miljonieriai Carnegies, Rockefelleris ir kiti sutarė padaryti trustą ant 80 milijonų, kuris apims visas geležies liejinyčias ant 7 valstijų. Po tokio užmanymo jų akcijos pakilo ant 10% augsztyn. Miljonieriai moka prisiplėszti pinigų, kuriūs turi sudėti patys skurdžiai.

Patrijotiški darbai.

Ketvirtą dieną Liepos, tai yra didžiausia amerikų szventė, kurioje kiekvienas linksminasi kaip iszgali, geria, szauo, leidžia raketas ir tt. Tokios linksmybės tuliems reikia net apgailėti ir tai gana ilgai. Atsikerszintojams 4-ta diena Liepos yra parankiausia, nes toje dienoje gali szaudyti isz revolverių ir netyeziomis pataikyti į prieszą, už ką neturi jokio atsakymo. O kiek iszsiplikino sau akių, apsidegino rankų ir nutraukė pirsztų, tai tokių visoi Amerikoi bus gana didelis skaitlius, kurie 4-tą Liepos ilgai atsimys. Plymouth'e vienas lietuvys pasirodė geriausiu patrijotu už visus. Jisai turėjo prisipirkęs visokiu „crakerių“ ir pardavinėjo. Vienas anglikutis nusipirkęs už centą kelis mažus „crakerius“, uždegęs netyezioms įmetė į sudėtus ant lentynų, isz ko pakilo toks szaudymas; kaip ant karės, kad be maž ko neuždegė namo. Atbėgo net ir ugnegesiai. Jam 4-tą Liepos atsiėjo į \$20.

Žaibas užmūszė.

Patchague, N. Y. praėjusį panedėlį užėjo audra su žaibais ir vieną szeimyną su 3 vaikais buvojo kambaryje, prie atidaro langų, kur žaibas užmūszė 8 metų mergaitę, o kitus apkurtino. Tai gi niekadus nereik atidaryti langų laike audros.

Karės muitas.

Suvienytų valstijų rėdas nū pirmos dienos Liepos uždėjo muitus ant visokių daiktų, labiausiai žmonių vartojamų, kaip to: alaus, tabako, kavos, arbatos, laivakorezių, telegramų czekių, czarterių ir daugelio kitų daiktų, kad surinkti milijonus karės kasztams. Visi apmuitintieji daiktai turi būti apmokėti isz virszaus. Czionai norime priminti tiktai apie czekius, kuriūs mūsų žmonės gana tankiai vartoja. Už kiekvieną czekį, ar jis butu nū vieno doliaro arba szimto, reik lipinti tam tikras markes, gaunamas bankose, nū dviejų centų. Jeigu czekis bus nū szimto ir vieno dol. tai reik lipinti jau 4 centus. Už kiekvieną szimtą po 2 centu, kuriūs turi užlipinti iszraszantis czekį. To nepadarantis bus pagal įstatus nubaustas. Tai gi apsidabokite.

CZystyja krauja.

Czystas kraujas tikrina czystą odą. Nėra gražumo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC vszcisztys tau kraują, ir laikys czystą, nes iszvarc oisą neczystumą isz kūno. Pradėk imti szładien k iszvarc isz tavo kūno puzkus, detervines ir ditas edos ligas, nes CASCARETS už 10c tai pajaro. Gausi visose aptiekose su gvarancija 10c. 25c. ir 50c.

Kaip sena musu žeme?

Kiekvienas daiktas, kiekvienas kunas tame jo pavidale, kokį turi dabar, turi savo pradžią ir pabaigą. Žinote, kad žemė yra dalis musų saulės, nū kurios atsiskyrė ir sutvėrė atskirą dangiszką svieta. Kiek vienok laiko galėjo pereiti nū jos atsiskyrimo iki dabar? Idant atsakyti ant to klausimo, pasirėmę ant mok-

slo, galime apskaityti laiką, kiek amžių turėjo pereiti nū pasidarymo musų žemės isz miglotinių dulkių iki jį ant tiek atszalo, kad pavirszius jos užsidengė kieta žieve, ant kurios galėjo užsilaikyti vandū ir organizzka gyvybė; nū tų laikų iki dabartinei gadynei galima iszskaityti laiką pagal taip vadinamas žemės žievės geologiszkas formacijas arba slūgsnius ir liekanas iszmirusių senesnių laikų gyvenusių ant žemės gyvų sutvėrimų. Apskaitymais musų žemės amžiaus užsiiminėjo daugelis mokslinczių, tai gi fizikų, matematikų, geologų ir paleontologų, jų iszskaitymai mažai viens nū kito skiriasi. Pagal iszskaitymą fizikų, ant atszalimo tokio apskriezio kaip musų žemė, isz sutirpusio ugنینio skystimo, tokio kaip isz siverzusi isz vulkanų olų arba kraterų lava iki tam laipsniui, kad ant jo pavirsziaus galėjo apsireikszti organizzka gyvybė, reikėjo szimto milijonų ar daugiau metų. Kaslink antro perijodo musų žemės gyvenimo, tai gi nū atsiradimo ant jos gyvybės iki dabar, Edinburgo geologiszka draugystė apskaitė, kad nū taip vadinamos trecziaeilinės arba tercijariszkos formacijos, tai gi nū atsiradimo žmogaus ant musų žemės, ant pasidarymo tų žemės slūgsnių ir ant persikeitimo taip gyvų sutvėrimų koki dabar ant žemės gyvena, reikėjo mažiausiai 93 milijonų metų, o trecziaeilinėj formacijoj randa jau lygiai tulus augmenis, kaip ir žvėris jeigu ne visai tūs paczius, koki szładien gyvena, tai vis gi jau į jūs panaszius, jiems giminingus; bet ne nū tų laikų prasideda gyvybė ant žemės, tūse laikūse lygiai žvėrys kaip ir augmenys taip vadinamos mesozoiszkos ir paleozoiszkos formacijos buvo jau isznykę, jų vieton ant žemės gyveno jau kitoki, artymesni szładien esantiems su-

tvėrimai ir augmenys; tos gi formacijos taipos gi ne pirmutinės, gyvybė buvo ir senesnė; ant persikeitimo gyvūlių nū taip vadinamos kambriszkos formacijos iki pasidarymui mesozoiszkos, pagal apskaitymą Edinburgo geologų, turėjo pereiti mažiausiai 700 milijonų metų. Bet ne ant kambriszkos formacijos prasidėjo gyvybė ant musų žemės, randa lykuczius gyvūlių ir dar gilesniūse slūgsniūse, minėti geologai iszskaitė, kad nū pradžios apsireikszkimo gyvybės, iki jį persikeitė į tokią, kokią buvo laikūse pasidarymo kambriszkos formacijos, pereiti turėjo mažiausiai tiek jau laiko, tai gi teipos gi 700 milijonų metų. Todėl musų žemės senumą reikia skaityti ne tukstancziais, ne deszimtimis arba szimtais tukstanczių, bet milijardais metų. („Lietuva“.)

Tikras daigtas del tavos.

Užtikrinimas, kur nieko nepražudysi. Galvos skaudėjimas, liežnio, niežai ir tukstancziaz kitokių ligų, kaip tai užsilaikimas vidurių, sužingimas kepenų gali būti iszgydytoms, imant CASCARETS CANDY CATHARTIC. Tai vis atnaujina. Parsidada koznai aptikol; jei nepagydyta, pinigais gražinama. C. C. C. pabandyk dežutę szładien, nes yra teisingai, 10c., 25c. ir 50c. Pabandyk dēl žintos dovanai.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Union City, Conn. Pirmu sykiu iszgirdus per „Vienybę“ apie evangeliszką kuningą Keturakaitį, pribuvusį į Ameriką, lietuviai evangelikai panorėjo parsikviesti, idant apurintų jūs tikėjį niszkušė reikalūse. Tulas lietuvis, katalikas, kalbėdamasis su evangelikais, sakė, kad reikia kun. Keturakaitį, kaip atvaziūs, užpraszyti, idant papasakotų ką nors tautiszko bei moksliszko dėl visūmenės gero. Ypatingas noras ano tautiečio buvo, kad kun. Keturakaitis paaiskintų jogei tikėjimo skirtumas nedaro skirtumo tautoje, t. y., kad paaiskintu, lietuviams katalikams, jogei lietuviai evangelikai ne yra vokiecziai bei prusai, kaip tūli vadina, o tikt lietuviai. Taip pat gi,

kad paaiszkintu lietuviams evangelikams, jogiai jie yra lietuviai, o ne vokiečiai bei prusai, kaip tuli per savo nesupratimą sau protauja, ir kad lietuviai katalikai ne yra koki tai atskyrus nū jų, bet visi esame tie patys broliai lietuviai, vaikai vienos motinos, sziadien nuvargusios tėvynės Lietuvos, perskirti vien tikėjimiskūse reikalūse, o ne tautiskūse ir t. t. Atvažiavęs kun. Keturakaitis ant kvietimo savo brolių į Union City, 1 d. Liepos, tapo užkviestas ant prakalbos tautiskos bei moksliskos dėl visų lietuvių, ant ko mielai apsiėmė — prižadėdams tą padaryti. 3 d. Liepos vakare (dievmaldystę kun. Ket. laikė Waterburyje 3 ir 4 d. Liepos, ir tą pacią 4 d. iszvažiavo į Bostoną (Mass.). Nedėlioje 3 d. Liepos vakare susirinko pusėtinai skaitlius lietuvių ant salės, kur atsirado ir kun. Ketur. su prakalba. Kun. Ketur. savo kalboje tarp kitko trumpais žodžiais nurodė senumą lietuviszkos kalbos isztekėjusios isz sanskrito, jos grožybę ir brangybę, velydams visiems nesigėdyti ir ne niekinti taip brangią savo kalbą. Toliaus aiszkino apie Rusijos barbarų despotizmą, iszrodydams daugelį įvairių kankynių isz savo patyrimo, kuriomis kankina žvėriszkai visai nekaltus žmones, drįstanczius žmoniszkai mislyti ir t. t. Nurodė faktiszkai ir jūkingai aklybę Rosijos cāro, kaip jo tarnai su jūm elgiasi. Kalbėdams apie daugelį neteisybių esanczių despotiszkos Rusijos, nurodė, jog ateis laikas, kad saikas neteisybių truks ir teisybė paims virszų, tiktai reikia žmonėms apszvietimo pažinime savės. — Nurodė žmonių gyvenimus kitose szalise, patyrimus isz savo kelionės ant Kaukazo ir t. t. Galan velijo czion dirbantiems nepraleisti be reikalingai sunkiai uždirtus centus ypatin-

gai ant girtybės, kad užstojus bedarbių laikui galima butų szią bei ten iszvažiūti, vieniems dėl tyrinėjimų, iszsilavinimų, antriems, idant pradėti kitoki gyvenimą, be boso, tretiems, idant nereiktų užstojus bedarbei velti aimanūti. Visiems velijo, vienybės, susivienyji mo! Isz kalbos kun. Keturakacziio, visi ganėdinasi ir pasilieka didei dėkingais. Tai gi veliju ir kitų vietų (kur atsilankys kun. Ket.) tautieciams pasinaudot isz progos.

Tautietis.

Brooklyn, N. Y. 19 dieną praėjusio mėnesio, vietinė lietuviszka parapija kėlė piknyką Washingtono parke. Lietuviai linksminosi gražiai iki vėlybam vakarui. Vakare jau pradėjo ir dainūti, nes Ragutį pagarbinus (įsigėrus) linksmumas ima.

Brooklynieciams netruksta gražiosios lyties, tai gi merginų, bet tulos, czionai jau gimusios, neapkenzia savo kalbos ir pliauskia vien angliszkai. Už pamylėjimą angl. kalbos, pūla kaltybė ant tėvų už neįkvėpimą savo kalbos vaikams. Abelnai niekur nekalba lietuviszkai czion gimę arba augę lietuvių vaikai.

Liudnas ženklas. Svetys.

Westville, Ill. Czionai yra apie 100 lie. šeimynų su pavieniais veik kiekvienoje grinčioje po desėtką. Laikraszczius skaito vargu vienas ant szimto. „Saulę“ užtikau keliose vietose ir „Lietuvos“ keltą egzempliorių. Apie skaitytojus liet. laikraszczių persitikrinau ant paczto, kad keliose peczėse, veik vienų lietuvių apgyventose, niekas neskaito. Pasikėlimas czionykszczių lietuvių regimas yra isz to jau, kad nėra „Susivienyji mo“ kūpos, nei „Tėvynės Mylėtojų Draugystės“ ir nei vienos vietinės pagalbinės draugystės. Praėjusį metą

rods buvo sutverta pagalbinė dr. vardan szv. Petro ir Pauliaus, Liepos mėn., prie kurios prisiraszė tikt keletas draugų; kaip niekas nenorėjo prisiraszyti, tai per 3 mėn. tapo paskirta dovanas prisiraszymas, bet be pasekmės. Tie keli draugai rods laikosi, bet rodosi, kad turės iszkrikti. Visas lietuvių veikimas, tai girtūkliavimas. Girtybės szaknys yra labai gilai įleistos, jogiai abejoti reikia, ar bus galima tais szaknis pakirsti ir tą bjaurų medį iszversti. Gal pradės ant tos dirvos darbūti naujasis kun. K. Ambrazaitis ir tūs paklydusius žmones atves ant doros kelio.

Blaivusis Westvilietis.

New York City. Pas mane iki sziolei lietuvių liūsnorių per laiszkus atsiszaukė 14 ypatų, yra tai taip mažai, kad su tūmi skaitliumi nėra kas nei pradėti, nei tikėtis ko nū mūsų žmonių, kad jie savo garbę, tautos garbę, taip pažįsta, kaip žvaigžlininkas galą erdmės Dauguma musiszkų savo garbę kelia girtybe ir musztynėmis, ir giriasi savo draugams, ką jis girtas budamas padarė, kam sudavė.

Kad szį užmanymą rėmiau, tai ne dėl asabiszkos garbės arba pelno, bet dėl tautos, nes isz kalno numaniau, kad tasai užmanymas neįsikunys. Norėjau parodyti amerikams ir valdžiai, kad mes esame tauta, mylime laisvę ir nesigailime nei galvos padėti už ją. — Paraszęs N. Y. gubernatoriui, nū jo gavau šakymus, paskiaus dar isz Washingtono, kad mus mielai reikale priims ant vienodų sanlygų su kitais liūsnoriais ir pagyrė už patrijotiszkumą.

Tai gi, jeigu paszauks — asz rasziau kad tokių daugel randasi — tai bus mūsų liūsnorių gal į 20, kurie perstatys tautą. Mislyju, neproszali butų, kad pasirodyti nors; jug

kurie nori eiti kariauon, (daugelis yra jau iszėjusių), tē susiraszo nors ir atėjus reikalui gal mus visus paliks namieje, bet nors garbę įgysime. — Nes kaip žukantį taip ir netinkantį apziuri nū padų iki virszugalvio nors ir nepriima. — Ir kad mūsų nereiks, tai visgi ir mes busime lygus su kitais. Jeigu mes patys apie save nekalbėsime, tai kiti apie mus tikrai tylės.

J. Naujokas.

7 Washington str.

New York City.

Baltimore Md. 30 d. Sejos mėn. Tamas Baguszis, Pranas Damukaitis (saliuninkas 212 W. Camden str.) ir Jonas Jankauckas nuėjo į Stone House Cove A. A. Co maudytis, vakare 8 valandą, ir neklausydamas savo draugų nuplaukė užginton vieton, kur yra paoju maudytis ir prigėrė. Lavoną T. Baguszio iszėmė tikt ant rytojaus isz vandens, visą vėzių apėstą, ir sudėję ledinį bakšą laikė iki 4 d. Diepos kol palaidojo. Velionis nebuvo paczėdus ir laidotuvėms sudėjo piningus szios ypatos: Pr. Demukaitis, J. Demukaitis, J. Jankauckas, J. Naujalis, V. Tamaszauckas, K. Rakaukas, A. Stepanaviczius ir J. Matulevyczius.

Velionis paėjo isz Lankupėnų kaimo, Gražiszkų parapijos, Suv. gub., 23 metų amžiaus, 3 metai Amerikoje, gyveno 641 W. Lombard str., dirbo prie kriauczių, vėliausgi dirbo pas Joną Demukaitį, kuris turi miesto darbą (peleliaus). Velionis turėjo brolių Selvestra, kuris gyvena Chicago, Ill., bet ant telegramo neatsiliepė, gal persikraustė kiton vieton. Jeigu kas žinotu, kur gyvena Selvestras Baguszis, velionio brolis, teiksis suteikti žinę ant szio adreso:

F. Damukaitis

212 W. Camden str.

Baltimore, Md.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Prisiraszė prie New York'io
kūpos nauji draugai szie:

162. V. Karaleviczius	\$1—
163. P. Draugelis	— 60
164. P. Norkus	— 30
165. J. Birsztonas	— 30
166. M. Samuleviczius	— 30
Užmokė papildintą metinę	
K. Balčiunas	— 30
P. Stankeviczius	— 30
J. Marcinkeviczius	— 30

Viso \$3.40

167. J. Rekus Plym. kūpos - 60
piningai yra pas P. Mikolainį.
M. J. Damijonaitis.

New York City. Pagal nutarimą „T. M. D.“ prez. T. Astramsko, asz su p. L. Ereminu, mūsų kūpos prezidentu, nutarėva suszaukti mūsų kūpos susirinkimą ant 23 Birželio, kas visai nenusisekė — apart manęs ir prezidento niekas neatėjo. — Labai stebėtina! Tuli draugai dėl kas žinokiu asabiszkumų, antri, gal neturėjo laiko, treti, apie tai nieko nesuprato ir neatėjo. Isz paskutinių nereikia dyvytis, bet kodėl pirmieji nemo ka atskirti asabiszkumus nū visūmenės reikalų? Gal tikt dėlto prisiraszėte, kad jūsų vardai būtų apgarsinti!? Susirinkimai reikalingi, nes draugai įgauna naują dvasę ir drasę, rupinasi surasti daugiau draugų per ką viskas stiprinasi. Kiekvieno lietūvio yra pareiga prigulėti nors į vieną tautiszka organizaciją, kaip kad svetimtaucziai daro. Kiekvienas turi laikyti už szvenčiausią daiktą szelpti savo tėvynę ir brolius pagal iszgalę. Tai gl mieli draugai ir broliai, kaip antrą kartą kvėrsime susirinkti, nepatingėkite ateiti į paskirtą vietą; iszszadėkite dėl meilės tėvynės asabiszkumų, o visi draugveikdami grei-

ciaus atsieksime savo mierį.

N. Y. „T. M. D.“ kūpos
sekretorius

J. Naujokas.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS
MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Prezidentas—T. Astramskas
P. O. Box 200, Minersville, Pa.

Kasiėrius—Jg. J. Grieszius,
P. O. Box 113, Union City, Conn.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
P. O. Box 242, Broad Brook, Conn.

Jeigu jautiesi neaveiku, imk vieną CASCA
RETS, o iszgydys tave, už 10 ir 20c.

Iszradimai

Dr. Schenk isz Viennos (Austrijai) per ilgus tyrinėjimus ant motinų, tai gi jos maitindamosi jo nurodytu maistu, iszradęs, kad gali gimdyti vaikus pagal norą, vaiką ar mergaitę. Motinos norėdamos pagimdyti vaiką, turi maitintiesi maistu, kuris savyje užturi daugiau cukriaus ir baltymo, kuris yra mėsoje ir kune per sikeiczia į cukrių ir baltymą. Tokiu maistu reikia maitintis pirmūse trijų mėnesiūse nesztumo, kolei iszsidirba lytis (vaisius). Dr. Schenk apie taji iszradimą paraszė ir iszleido knygą į sviatą. Profesorius E. Haekel, garsus mokslininkas fiziologijos, tvirtina, kad nėra galima isztirti isz apvaisintų kiauszinėlių, kad bus vaikas ar mergaitė. Jeigu mėsa maitinantėsi tai turėtu gimti vaikai, o miltais, cukriumi ir kitokiu maistu, mergaitės. Jau daug pirmiaus buvo užtėmyta, kad maistas turi įtekmę ant prasidedancio vaisiaus ir phisiologiszki tyrinėjimai bei statistiszkos zinios liudyja, kad maistas gali turėti įtekmę ant abiejų tėvų link lyties vaikų, bet tvirtinti, kad maitinant motiną tam tikru maistu, gims vaikas ar mergaitė, tikrai negalima dar.

Dr. Schenko tasai iszradimas, ypatingai knyga, sujudi-

no valdžias, svietiszka ir dvaisiszka. Tulose provincijose, Vokietijai, užgynė ją parduvinėti, o kuningai vadina tą iszradimą bedievyste, nes tikt pats Dievas pagal savo norą sutveria žmogų vyrų ar motėria. Dr. Schenko tvirtinimo pasekmes pamatysime vėliau, ir gal buti jam pasisekė tai isztirti rementėsi ant senesnių faktų toje paczioje mislyje. Visokie iszradimai turėjo persekiotojus ir po ilgam laikui, kada iszradėjas buvo jau numiręs ar nukankintas, pripažino jam tiesą ir garbę. Dr. Schenko iszradimas, vienok, atnesztu didelę geradarystę tuliems gimdytojams, kurie troksdami vaiko sulaukia mergaitę arba vietoje mergaitės vaiką.

Garsusis elektroteknykas Edison'as paskiauseme laike iszradęs medegą, kuri sumaiszyta su paprasta ruda padaro naugę (metolą) kietumo plieno arba ir kietesnę dar. Tokiu budu tasai iszradimas, sudėtinė medega, užims plieno vietą, bus daug pigesnė ir kietesnė. Edison'as iszmėginęs taji iszradimą, apskelbs visūmenei, po kiek reik dėti vienos ir kitos medegos idant apturėti geidaujamą metolą.

Isz praeites.

2000 m. — 1887 m.

per

Edvarda Belamy

Lietuviszkai iszgulde Sunus K.

(Tasa.)

— Bet, bet... — tariau, kada daktaras garsu mums skaitė nekuriūs straipsnius isz anų darbų — kokią rolę loszė įvedus naują redą szalininkai raudono veluko?... Žinau tikt, kad darė jie didelį truckszmą...

— Suprantamai, kad jų rōlė buvo didelė... — atsakė daktaras Leete. — Net tie, kurie su jais nesutiko, privėrsti

buvo jiems pripažinti, kad pabudusi kritika ir angantis susipratimas žmonių buvo jų veikimu...

— Mano laikūse... — tariau — jau pradėjo taisyti visokios socialiszkos szakos, tėvyniszkos, kurios turėjo už mierį gaisinti ir trukdyti darbą tarptautiszkų socialistų, kurie stengėsi pagerinti draugijinį surėdymą... Ar tai tos draugystės, virsziai minėtos, baigė atmainas surėdyme draugijos?..

— Visai ne jos... — skambėjo drebantį balsą mano naujojo szemininko. — Kiek mes suprantame, tai visos anos szakos rupinosi tiktai apie užmuszimą ir iszvarymą isz galvų žmonių pabudintą per tarptautiszkus socialistus žinią apie reikalą permamos draugijos surėdymo... Visi antie tautiszki socializmai (draugystės) buvo tiktai spekuliacija isz szalies užmanytojų, idant kelti maiszatį žmonių protūse... Ant galo... — pridurė daktaras Leete po tulam pamislyjimui — matai Tamista mūsų redą ir supranti gerai, kad labiausiai jis atsako toms teorijoms, kurias tarptautiszki socialistai garsino...

Daktaras Leete atsistojo ir iszėmė isz szėpos ryszėlį supelėjusių laikraszczių, kuriūs mą padavė su jūku ir tarė:

— Matai Tamista tais makulaturas?... (sudarkytos popieros). Yra tai lietuviszki laikraszcziai, kurie Tamistos laikūse iszleidžiami tapo Amerikoje. Vienas isz mano mokslu draugų nepersenei padarė mą iszaiszkinią turinio tų laikrasztpalaikių... Didėi buvau įtuzęs ant tų visų szlykszczių melagyszczių ir apskelbimų, kuriais jūsų laikūse stengtasi prigaudinėti skurdžius darbininkus. O kas ypatingesnio, tai tas, kad net tokie kuningai, kurie save vadinosi Dievo tarnais ir apie kuriems, vargszų, tiesiok buvo o

kapitalistų įrankiais ir tai apmokamais, nes jūsų laikūse viskas pirkosi... Užsirasčiau sau vieną patarlę iš jūsų laikų.

„Už piningus kuningams meldziasi,

„Už piningus žmonės iš tvirksta“...

Yra tai gėda dėl žmonijos, kad galėjo būti tokie surėdymai...

— Ir socialistus tada persekiojo... — priduriau užgėdintas.

— Abelnai persekiota viskas, kas nenonorejo nusilenkti prispaudimui... Bet... — dėdėjo daktaras Leete — pameskime tūs atminimus ir prisiveizėkime geriaus tam, kas yra šiandien...

SKIRSNYS XXV.

Paprastas daktaras, kad ypata Editos Leete padarė ant manęs didelę įtaką nū laiko, kada dyvnu budu tapau naminiu draugu jos tėvo; galima buvo tikėtis, kad paskui, kas buvo praėjusiam vakare, mano mislys labiau negu kitados prie jos link kreipėsi. Ant pradžios užgavo mane giedras atvirumas ir lygumas išmintingas jos draugavime, prime nantis prakilnų ir nekaltą kuklikį, negu nors vieną iš mažų pažįstamų merginų. Žingėdus buvau persitikrinti, ant kiek taisyti jos prakilnus budas buvo jos savasčia, ant kiek gi buvo jis paeinanciu iš atmainos draugiszkos pasilaikymo moteriszkės, kokie galėjo atsiktikti nū mano laikų. Kaipogi, užtėmyjęs atsakanczią valandą, kada buvojau tikt su daktaru, pakrėipiau mūsų pakalbą ant to dalyko.

— Daleidziant... — tariau — kad szio laiko moters, paliūsūtis nū sunkybės naminių užsiėmimų, neturi geresnio darbo kaip tikt auginimu savo vaikų.

— Ant kiek tas lytisi mus vyrus... — atsakė daktaras — butume turėję pripažinti,

kad apmokėjo jos savo kaltybę visatinai, kad panaud. siu czia vieną iš jūsų nūmonių, jeigu tas rubežiūtusi iki to tikt užsiėmimo, bet gali Tamista tikėti, kad jos turi taip daug proto, kad norėtu būti veltėdėmis draugijos vietoje to, kad yra jos papūszimu. Sveikina jos ypatingai su linksmumu išžiūsavimą savo nū naminių užsiėmimų, jeigu būtų tai daiktas netiktai pats savyje nūbodus, bet dėl to, sulygiuime su mieriu draugiszku, reiszke didį naikinimą energijos; vienok, paliūsavimą nū tojo skyriaus darbo priėmė jos dėl to, idant kitokiu, labiaus psekmingesniu, o kartu labiaus szvelnesniu budu galėtu prisidėti prie abėlnos gerovės. Musų moters taip pat, kaip vyrai, yra sanariais pramoniszkos armijos, kurią apleidžia tiktai tada, kada jas atszaukia pareigos motinystės. Iszeina, kad didesnė dalis moterių tokiame laike savo gyvenimo tarnauja eilėse pramoniszkose per kokius metus penkis, dešimtių arba penkiolika, o tokiuos, kurios neturi vaikų, tarnauja per visą laiką tam paskirtą.

— Tai moteriszkė ne pame ta pramoniszkos tarnystės nei apsivesdama?... — užklausa.

— Taip lygiai, kaip ir vyras... — atsakė daktaras — ir dėl ko tą turėtu daryti?... Vedusieji neturi jau tų sunkybių, kaip Tamista zinai, ir atsakymų už naminę liūbą, vyras gi nėra kukliu, kurį būtų reikalas daboti...

— Už liudniausią daiktą mūsų civilizacijos laikyta tas, kad mes reikalavome taip daug darbo nū moterių, iszrodo maž vienok, kad jus reikalaujate nū jų dar daugiau...

Daktaras Leete nusijūke.

— Tikrai, reikalaujame tiek, kaip ir nū vyrų. Apart to vienok, moters szio laiko yra labai laimingoms, kada

buvusios devynioliktame amžyje, jeigu liudijimai to laiko neįvedė mane į apsirikimą, buvo vertos tikt pasigailėjimo. Priežastis, kurios dėl šių dienų moters yra daug veiklesnėmis draugdirbime negu vyrai, o vienok yra taip laimingomis, yra tai, kad taip pat jos nori dirbti kaip ir vyrai, bet mes sergstime panatus davimo darbo kiekvienam arba kiekvienai tokio skyriaus užsiėmimą, prie kurio jis yra palinkęs. Tai gi moters turi leisti pirmu vyrus kaip stipresnius, ir dėl to jos neina prie sunkių darbų, bet dirba tą, ką pajiegia. Sunkus darbas liekasi visur vyrams nuveikti, lengvesni moterims. Jokiam atsitikime nedaleidžiama moteriszkei atlikti darbo, kuris būtų neatsakantis dėl jos lyties. Moterių darbo diena yra daug trumpesnė, tankesnius jos turi pasiilsius, o reikale, kūmi labiausiai atsimenama ant to, kad galėtu išsiilsėti... Šiandieniniai vyrai gerai supranta, kad gražumas ir meilumas moterių reiszkia vyriausę rolę jų gyvenimo, moters yra kaip ir vyriausis paragintojas prie pasistengimo, kad joms daleidžia dirbti, tai tikt dėl to, kad visi suprantame, kad atsakantis darbas pagal spēkas, naudingas yra kunui kaip ir dvasiai, rubežiūse didžiausios kuniszkos spēkos. Manome, kad graži sveikata, atskirianti mūsų moters nū jusų, kurios kaip rodo jūsų laiko liudijimai, nūlatos sirgo, uždekavoti reikiā tam, kad visos šiandien turi sveiką ir atnaujinantį užsiėmimą...

— Ant kiek Tamistą permanau — tariau — darbinukės priguli lygiai prie armijos pramonės, bet kokiu budu jos gali pakelti taję, kaip ir vyrai, sistemą pirmžengybės arba ir auklėjimo, jeigu sanlygos jų darbo yra taip skirtomis?..

— Jos randasi auklėjime visai kitokiame ir reiszkia spē-

ką vienyjanczią, negu atskiria dalį vyriszkos armijos... Jos turi savo vadu-moteriszkę ir klauso ypatingai moteriszko padavadijimo. Jų vadovė, kaip ir visi kiti virszininkai, yra renkama tikt per moters, kurios jau perėjo rubežių savo tarnystos, ir tokiu pat budu, kaip kad renka vadą vyrų armijos arba prezidentą. Virszininkė moterių armijos priguli į gabinetą prezidentūros, ir turi tiesą priesztaravimo ir atmetimo su atsiszaukimu į kongresą reikalūse, lytincziūse moterių darbą. Kalbant apie tiesdarystę, bucziau turėjęs pridėti, kad tarpe sudzių turime taip gerai vyrus, kaip ir moters, kurios yra paskirtos per aną vadovę. Provas, kuriose abi szalys, skundzianti ir apskūstoji, yra moterims, perkrafinėja tokias tiktai moters sudzios, kada apszkundžia moteriszkę su vyru, nusprendimas turi būti iszdūdamas sutinkančiaziai per sudzias abiejų lytzių...

— Tai jūsų sistemoje moters, kaip iszrodo, tvėria tulą skyrių vieszpatystės vieszpatystėje...

— Iki tulam laipsniui... — atsakė daktaras — bet vieszpatystė vidurinė yra tokia, kuri, kaip Tamista nuspręsi, negrėšia paojumi tautai. Nėra pripažinimo atskyrus individualiszkumo lyties, kaip pas jus buvojo viena iš nesuskaitomų klaidų jūsų draugijos. Protiszkas patraukimas tarpe vyrų ir moterių didei tankiai periszkadijo užtėmyjimui anų gilių skirtumų, kurie rodė, kad moteriszka lytis tapo daugelyje kartų svetima dėl užvadavimo vyrų, ir turėjo simpatizūtis tiktai tarp saviszkų.

(Toliaus bus.)

Pamėgk dėzutat CASUARETS už 10z., geriausia sutaisytoja plauczių irvisų vidurių.

INTEKMĖ SOCIJALISZKU SANLYGU ANT VISŲ KULTUROS SZAKU.

Vertė J. Szidaras.

(Tąsa.)

Bet daug įvairiaus išrodo įtekmė surėdymo visūmėnės ant praktiszko moraliszko gyvenimo. Czion su paniekinimu peržengiami yra da-gi toki doros prisakymai, kurie teorijoje, žodžiūse yra laikomi per teisingus, ir tokiu budu ant kiekvieno žingsnio minasi po kojų dorą, kurios vardą kiekviens garbina ir augsztina.

Kaip neiszpasakytai didelė yra svietiszkoji, „konvencionaliszkoji melagystė“, kuri, kaip kokia pasiputusi, persirėdžiūsi žiponė su iszgražintais veidais, visur sėja vaidus ir ardo tvarką. Koks yra szioj gadynėje pataikavimas, apsimetimas, ne sunku patėmyti. Civilizūtas augintinis 19 amžiaus užsimetęs yra sau ant veido skraistę ir vaikszeioja po jaja pasislėpęs nū svieto akių ir tikt bene per užgavėnes, kada jis isztikrųjų persirėdo, nusimeta jis nū savę aną skraistę komedijos ir dvasiszko apsimetimo.

Bekeliaudami po visokius kampus mus kulturiszko gyvenimo, mes visur susitiksime su melagystės žipone, kuri prie visko kyszasi, viską sutaiko ir sutvarkina.

Draugijos gyvenimas.

Girdint meilius ir saldžius žodžius, iszeinančius isz lupų kalbanczių ant kiekvieno žingsnio, galima manyt, kad mes pasijutome esą aukso amžiuje, kada sumylo vilkas su avia, lapė su asilu, liutas ir meszka, karvelis su varagu kada gyvena jie tarpe savę kūnūgržiausiame sutikime ir velyja viens kitam labo ir visokių gerybių. Bet kas iszmoko suprasti szitą kalbą, tas žino, kad tai yra tankiausiai tuszti žodžiai ir kad vertybė tų žodžių tankiausiai yra prieszinga tai prasmei, kurioje jie paprastai yra vartojami; tai yra tikt pūkūs pūdas, pilnas tulžies ir czemeryczių. Galima tikrai sakyti, kad pries tos kategorijos melagysczių priguli taip-gi vizitos ir laiszkaiz su pasveikinimais ir kondolencijoms. Ir apseina taip žmonės, tarytum isztikrųjų butų apimti gailesczio dėl kito nelaimės, norint po teisybei jų szirdis turi isz to

džiaugsmą, nesa žmonės paprastai daugiau velyja viens kitam pikto, ne kaip gero. Isz kitos pusės galima patėmyti, kad szirdyje atsiranda piktas pavydėjimas, jeigu kas nors yra sveikinamas dėl kokio nors laimingo atsitikimo. Galima tikėtis, kad didesnė žmonių dalis, beklausdami, „kaip einasi“, veikiau malonėtu iszgirsti nusiskundimą, ne kaip pasigyrimą.

Bet konvencionaliszkoji melagystė yra tai da mažas daiktas, sulyginant su melagyste pirktiszka ja ir spekuliatyviszkaja. Pirmutinoji tai yra angis be nūdų, o antroji yra angis pilna nūdų. Mus dienose vargu gali sektis kokia nors spekuliacija be melagystės, be reklamos, kuri pasirodo pirmų pirmiausiai ir su savo szlykszcziiais pagyrais, garsina svietui melą ir vilioja jį į spekuliacijos tinklą. Ir jų begėdisz kesnė yra reklama, jų didesnis buna pasisekimas; jų drąsiau ji melūja, jų daugiau aukų įpūla į jos kilpas. Czia privilioja ji pirkikus su žvilgancziomis parodomis ir už brangius piningus įbruka jiems, nors gražiai iszrodanczius, bet netikusius pirkinius. Ten apkvailina ji žmones, iszsiūsdama tam tikrus pasiuntinius ir agentus, kurie begirdami savo pirkinius iszvilioja isz žmonių sunkiai uždirbtą skatiką, įbrukdami jiems kokias atmetas. Tai vel buna įsteigiumi spekuliatyviszki bankai, spekulatyviszkos akcijinės draugystės, neisztikiamos apsišergėjimo draugystės, kurių godžiose kosurėse dingsta ant amžių sunkiai sutauptinti skatikai tukstanczių žmonių. Taip yra visoje eilėje atsitikimų minėto gyvenimo, pradedant nū materijalizszkiausio ir baigiant dvasiszkaiz praktikniausiu, ne iszskiriant nė dabą, nė literaturą nė spaudą, apie kurias mes pakalbėsime paskiaus.

O kiek vel galima butų pasakyt apie melagystę ir nusiziaminimą priesz didžturczius, galiunus ir didžiunus! „Dagi liudniausioje gadynėje prancuziszkojo imperijalizmo vargu isztvirkinimas pagimdė tokius szlykszczius, smirdinczius ir nūdingus vaisius, kaip szioje gadynėje. Ziurint isz szalies, iszrodo, tarytum kiekviens už viens kito norėtu pasivolioti purvyne žemiausio, begėdiszkiausio ir bjauriausio vergiszkumo, ir iszmislumas pataikavimo, kuris retai atsitikdavo Bizantijoje ir Versaljuje, dabar užeinamas yra ant kiekvie-

no žingsnio ir neszioja vardą didelės politiszkos doros.

O ką daro melagystė ir pataikavimas religijos dalykūse! Yra didelis skaitlius žmonių, kurie priesz svieta parodo prisiriszimą prie bažnyczios, prie dogmatų ir ceremonijų, kurias jie szirdyje niekina ir iszjūkia. Vieni apsimeta tikincziais, nenorėdami užrustinti motiną, ūszvę arba tetą, kiti nenor atsaldinti nū savę valdovus arba kljėjentus, treti bijosi apkaltinimo už bedievystę ir t. t. Norint asz nelaikau kuningus per apsimetėlius ir veikiau tikiu, kad daugeliui isz jų rūpi pasėti gerą sėklą szirdise savo avelių, tai vis-gi negaliu užginti, kad isz sakyklų yra garsinama labai daug dalykų, į kuriūs netiki nė patys pamokslininkai, ypatingai tie, kurie yra arcziau pažinę mokslą ir daugiau apsiszvietę. Pasakoja, kad Rymo karalystėje, pradėjus irti stabmeldystei, du augurai negalėjo praeiti viens pro kitą, nenusiszypsoję. Rodosi, kad ta pati gadynė grįžta dabar pas mus. Yra kuningų laisvos dvasios ir jie malonėtu gal gyventi pagal savo principus, bet, bijodami nustoti vietos ir netekti dūnos, jie elgiasi taip, kaip ir kiti, jųs verczia prisilaikyti senoviszku tradicijų ir formų ne tikt dvasiszkoji vyriausybe, bet ir pati minia, kuri taip-gi yra prisiriszusi prie senovės. Mundus vult decipi, ergo decipiatur!

Apie melagystę ir vylų diplomatiijoje, apie apsiejamą vieszpatysczių vienos su kita iszreiszkę gana skaudžią, bet teisingą nūmonę viens konzervatyvas vardu E. v. Hartmannu savo veikale „Phaenomenologie des sittlichen Bewusstseins“ (360 362) ir dėlto asz apie tai nė nekalbėsiu. Kas priguli prie politikos vidurnių dalykų, tai galima užtėmyt, kad pažeidimas teisybės ir teisingumo atsitinka czion ant kiekvieno žingsnio ir taip pūla į akį, kad bereikalinga butų daug apie tai kalbėti. Melagystė yra tai mieliausias reakcijos ginklas, kovojant priesz laisvę, teisingumą ir tikrąj žmonių labą.

(Toliaus bus.)

Kero dukte.

Pasvęsta

atmincziai sesers Onos.

(Tęsa.)

4.

Jau nupjovę vasaroją
 Kaugęsna sukrovę,
 Burių moterių su talkoms
 Linus jau nurovę.
 Kvepi rudenių. Per orą
 Vorotinklei plaukia.
 Dien – podien' szalcziaus vis daros,
 Vėjai szvilpia, strugia
 Ir nū melzių drasko lapus.
 Naktys tamsios, szaltos.
 Rytais žemę dengia ukai,
 Dengia szalnos laltos.
 Auszra ukūs; debesiųse
 Dangus. Trumpos dienos.
 Lyja lytus. Ir rugienos
 Ir vasarojienos
 Tuszezios dunkso — nebgirdėti
 Ant jų darbininko.
 Žolę pradeda rudėti;
 Ir kvietkai pranyko.
 Paukszcziai eilioms, buriais tykiai
 Pietų szalyn neszas.
 Paukszcziai lekia, mes-gi liekam...
 Liudni. Isz akių praszos
 Aszaros.

Bet tur ir rudū

Savo gražumą.
 Kas nemyli rudeninio
 Ukanių tykumo?
 O medzioti su skalykais
 Laukūse, miszkūse
 Kas nemęgsta? O kiek laimės
 Rudenyj' namūse?
 Rudū-ukininkams laikas
 Partikmės, linksmybių.
 Kur tikt nepažvelgsi, visur
 Matai piln' gęrybių. —
 Kaugęs javų, piln' arūdai,
 Sunkus vaisiai sode
 Lenk' prie žemės medzių szakas.
 Žmonės visi sotus;
 Ir kvietinius ir ruginius
 Vis' ragaiszius kiapa,
 Pjaun' kiekvienas žąsis, avis,
 Kiaulę, jautį riebių;
 Daro alų. Viens pas kitą
 Eina ant kosztuvių
 Keles' vakaruszkos. Laikas

Prasided' vestuvių,
 Pabaigtas kulymas
 Nes pabaigti visi darbai, —
 Javų, pabaigtas taipos-gi
 Ir linų mynimas.
 Lauk' mergaitės pirszlių. Lankos
 Jie su vėjais jaunais,
 Ir priim' tėvai meiliai
 Jūs valgymais skaniais.
 Jei jaunasis ir jaunoji
 Viens kitam patinka,
 Dūd aut užsakų ir dieną
 Del vestuvių renka.
 Pirszlys su jaunosios tėvais
 Riejas apie kraiti, —
 Ir vestuvės. Geria, valgo
 Szoka po sąnvaite.
 Tamsi, tamsi rudenynė
 Naktis. Baisiai užia
 Smarkus vėjai ir lingūja
 Su girgzdėjim' puszė.
 Dangus vietoms debesiųse;
 Per jų mėnū brenda,
 Tai pranykdams, tai apszviesdams
 Veidą žemės. Krinta
 Szviesios žvaigždės, meteorai...
 O pas Kerą renkas.
 Viso sodziaus Skaistagirių
 Kaimynai, kaimykos,
 Ir isztolo giminaicziai
 Kero, isz svetimų
 Sodzių iszeiginiūs rubūs'
 Eina daug jaunimo.
 Bet ne linksmintis jie eina,
 Ne vakaruszkauti,
 Ne ant pokylio jie kviesti
 Linksmintis, pūtauti,
 Ne gobtuves kelt', ne szokti,
 Ne dainas dainūti,
 Ne! Jie eina paskutinę
 Savo atidūti
 Pagodonę kūnui dukters
 Kero. Negalėjo
 Ji užmirszti savo Jurgio.
 Dvasė jcs kentėjo
 Skausmus. Ji, be vilties mylint,
 Vyto, džiuvo, nyko,
 Kaip pakąstas szalnos žiedas
 Sublogo, paliko
 Tikt szeszėlis pirmutinės
 Grozybės — ir mirė:
 Szioj' pavakarėj' su kūnu
 Dvasė jos persiskyrė.
 (Toliaus bus.)

Juokai.

Prisipažinimas. Skundėjas: „Asz norėčiau dėlei sumišzimo proto atsiskirti nu savo paczios.“

Didelis pasisekimas. Jonukas nurijo blekinį švilpuką. Atėjęs daktaras per žiurėjo Jonuką su Rotgeno szviesa ir isztyręs atradė szvilpuką po szėpa.

Nuo Redakcijos.

Su sziumi numeriu pasibaigė pusė metų, tai gi skaitytojaj, kurie buvo užsimokėję tik tai už pirmąją pusę metų, teiksis užsimokėti dabar už antrąją pusę, bei ir tie, kurie skolingi yra dar, sziumi pakviecziami yra užsimokėti, nes kurie neužsimokės, tiems bus sulaikytas laikrasztis.

Piningus yra geriausiai pririusti per „Postal Money Order“, kurį galima iszpirkti ant kiekvieno paczto arba regis travotose gromatose ant szikio adreso:

J. J. Pauksztis & Co. Plymouth, Pa.

PAVEIKSLA,

kurie m donetu tureti (potograpijoe) velionio kun. A. Burbos, didume 4 1/2--6 1/2 coliu, gali gauti „Vienybes“ redakcijoi su prisiuntimu už 25 centus.

Piningus galima prisiusti markemis gromatoje

DR. F. J. KALIMERTEN

Specialistas chronisčių ir nervisčių ligų. Jeig i sargi ir nust įjas esi vilties iszgyti, kroskis tujaus pas daktarą Kallimerteną ant rodis Dr. Kallimertenas iszgydė ti estanczius žmonų, kurie ilga erigo ir nu kitių daktarų ne galėjo paiti gelbėti ir iszsigdyti.

DR. F. J. KALLIMERTE. TOLEDO, OHIO.

Knigos

pargabentos isz užmarės: Maltų knigos,

- Mazas ant ko atlotis? Miszių maldos su abrozėfiats (mrazn forate) krosztoliatu apdaru 60 ct Szagrino 50c.

Istoriszkos dousiszkos italpos knigos,

- Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėfi. 15c. Istorija seno istatymo 25c. Gyvenimas Marijos 20c.

Istoriszkos knigos svietsiszkos italpos.

- Oitijos 25c. Robinsono 25c. Kantrios Elenos 20c. Lementorius su poteriais ir mistranturais 10c.

- kelotas zodžių apie nežmoniszkus maskollų darbus kražišo ir apie audyjimą kražiozių Vilniuje 5c.

Knigos poetiszkos.

- Senkaus Jurgis 15c. Vitolboranda, puikna poematas isz senovės lietuvų gyvenimo, 2 knigos 1.25c.

Apysakos.

- Kastelsybė tai nemolas puiklos apysakėlės isz lietuvų gyvenimo 15c. Historija apie gražų Mageloną, duktoriį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą karolį 20c.

Mokiszkos rankvedžiai ir kitokios knigos

- Kniga im iszsi nokinimo visasvietinės kalbos 15c. Apie bavitnų Dievo 5c.

- Dvi gražios pasakėlės. Pavogti arkliai ir Mendelis Didgalvis 10c.

Ivairios dvasiszkos knigos,

- Pamokslai ant didžiųjų metinių szvenčių ir d džiostos nedėltos, 50c.

Notos dėl partapijono.

- Varpelis [valcas] 30c. Dėdionė [poika] 30c. Sudiev [mazurka] 40c.

Paveikslai [abrozai].

- Kražių skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c. Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litanijos 25c.

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVES.

- Lietuvos Istorija, nu seniausių gadylių iki Gedimino D. L. K., paraszta 1850 m. Simano Dankanto. Kniga pirma, gaunama už 1,50c.